

מערך להשתלמות סיכום ל"תכנית השרים" להטמעת קיימות כאורח

חיים

כתיבה ופיתוח: רויטל הירשוביץ

מטרות ההשתלמות:

1. צוות בית הספר ייחשפו לתלב"ס ויפתחו תחושת אחריות ומעורבות להפעלת התלב"ס
2. צוות בית הספר יזהו הצלחת ואתגרים בתהליך וימפו צרכים להמשך התהליך בשנה הבאה.
3. צוות בית הספר יסכמו ויעבדו את התהליך האישי והבית ספרי שעברו במהלך השנה.

משך הפעילות: שעתיים וחצי

קהל היעד: כלל צוות המורים המשתתפים בתהליך ההטמעה שהיו שותפים להשתלמויות מורים

ציוד והכנות:

טרם הפעילות נכין את הצוות המוביל לקראת חשיפת התלב"ס בפני צוות בית הספר. כל נציג מהצוות המוביל יציג תלב"ס של שכבה מסוימת, תוך התייחסות לתכנים הנלמדים בשכבה זאת ולהתלבטויות שהביאו לבחירת הנושא המלווה. הצגת התלב"ס תעשה בעזרת ברקו. יש לדאוג להכנת מצגת מסכמת תהליך (מצורפת מצגת לדוגמה בקובץ נפרד), לצלם את דפי השאלון (נספח 1) לכל צוות המורים, לדאוג לצלם את התלבס"ים על פי קבוצות המורים לשכפל את הגרף אחוזים (נספח 2), לצלם את הגדי סיכום (נספח 3)

מהלך הפעילות:

פתיחה:

נציג למורים את מטרות ההשתלמות ונוסיף כי זוהי השתלמות סיכום וההזדמנות הטובה שלנו להסתכל פנימה ולבחון את התהליך השנתי שעברנו ביחד השנה ולהכיר ביחד את היכולות והצרכים שלנו לפעילות בשנה הבאה.

נפנה את הזרקור לפעילות המשמעותית שנעשתה בבית הספר במהלך השנה.

זוהי ההזדמנות שלנו כמטמיעים לסכם את התהליך ולפעילות הבית ספרית.

נציג את מצגת הסיכום המבוססת על התהליך החינוכי שעבר צוות בית הספר, במקביל לעשייה

הסביבתית שנעשתה(מצגת מצורפת בקובץ נפרד).

ניתן לשלב את חברי הצוות המוביל בהעברת המצגת

נעבור ביחד עם המורים על התכנים והמרצים שהובילו את ההשתלמויות ונבקש מהם להתייחס לתכנים שהועברו (בשלב הזה נוכל לבקש מהם להתייחס ממש להשתלמויות שהיו טובות יותר וטובות פחות) במהלך ההצגה, נתייחס לפעילות הענפה של הצוות המוביל במהלך השנה ונפרגן על העשייה הבית ספרית.

זוהי למעשה, ההזדמנות שלנו כמטמיעים, להגיד למורים כמה אנו מעריכים אותם על העבודה הקשה וכמה אנחנו רוצים להמשיך להטמיע ביחד את ערכי הקיימות בבית הספר גם בשנים הבאות.

(30 דקות)

הצגת התלב"ס:

נבקש מהמורות מהצוות המוביל להציג את התלב"ס- כל שכבת גיל תוצג על יד מורה אחר מהצוות המוביל בליווי התלב"ס המוקרן על הלוח. (חשוב לציין כי הצגת התוכנית תהיה תמציתית ועניינית על מנת להשאיר את הצוות ערני) חשוב בעיקר להתייחס למטרות ולהגיד באופן כללי איך כל מקצוע בא לידי ביטוי.

(15 דקות)

גוף הפעילות:

נסביר לצוות כי בשלב הזה אנו עומדים לעשות סיכום אישי וקבוצתי אודות התהליך השנתי שעברנו ביחד, וזאת ההזדמנות לחשוב ולהיזכר מה נעשה לאורך השנה במסגרת הפעילות הסביבתית.

נציג לצוות המורים שאלון עם נקודות להתייחסות אשר מתארות תהליך חינוכי סביבתי במגוון היבטים (נספח 1). נבקש מכל מורה לסמן על הדף את האחוז שלדעתה היא יישמה / לא יישמה את העיקרון הספציפי. לדוגמה: שיתוף קהילת ההורים בתהליך- יישום של 50%, למידה חוץ כיתתית- יישום של 95% וכן הלאה עבור כל עקרון. נבקש מהצוות להיזכר בדוגמאות ספציפיות (לדוגמה, העיקרון: שיתוף קהילת ההורים בתהליך- התלמידים הכינו סקר צריכת מים בבתיים ובדקו מיהי המשפחה החוסכת ביותר)

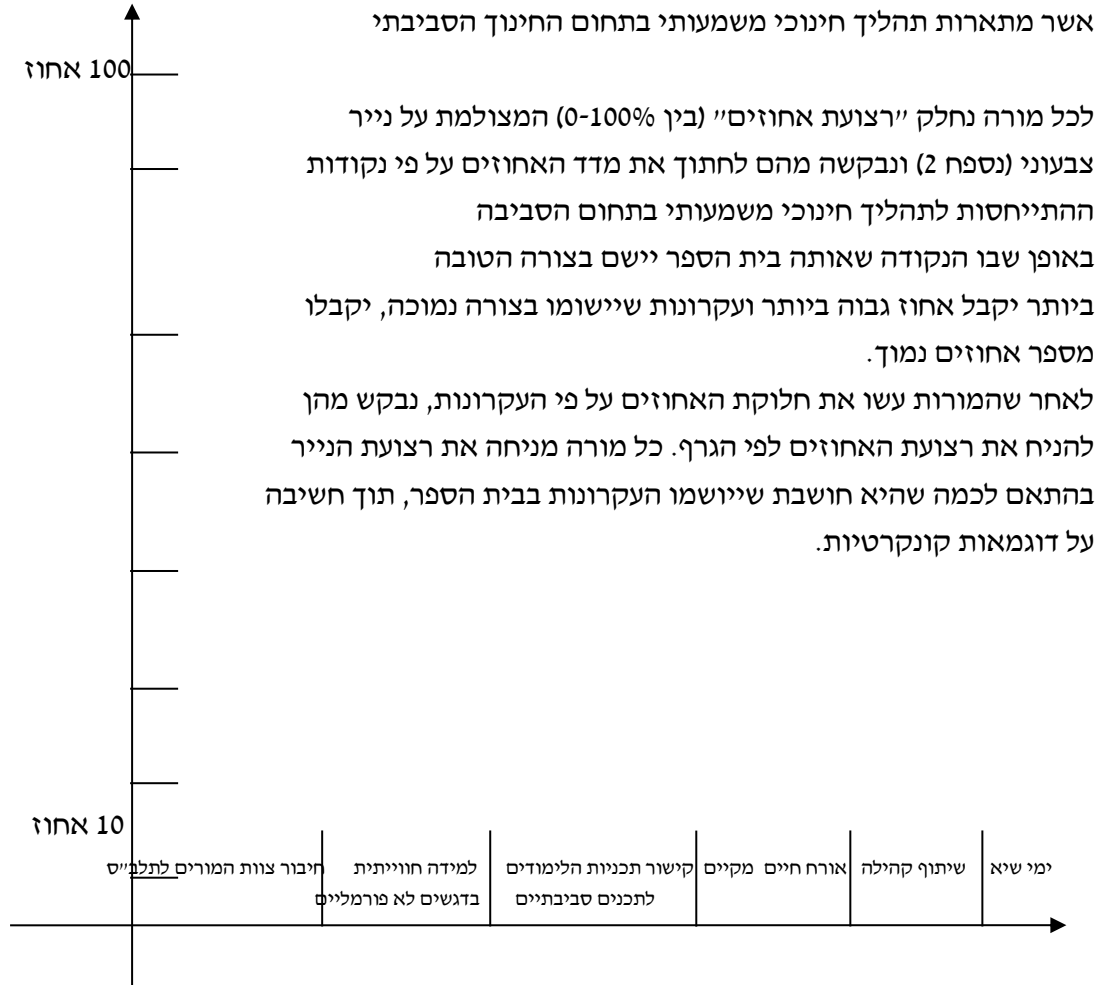
נבקש מכמה מורות לשתף אותנו בגרפים תוך נתינת דוגמאות להפריה משותפת.

(15 דקות)

תהליך התבוננות דומה נעשה גם ברמה הבית ספרית. נסביר למורות כי מטרת המתודה הזאת היא לבחון את העבודה הבית ספרית המשותפת בניסיון להבין ביחד במה כדאי להתמקד בשנה הבאה. נצייר על הבריסטול גרף גדול:

בציר ה- Y נרשום את כמות האחוזים בין 10-100% ובציר ה- X נרשום את נקודות התייחסות אשר מתארות תהליך חינוכי משמעותי בתחום החינוך הסביבתי

מה שנקבל בפועל, זה גרף גדול וצבעוני עליו עמודות גבוהות ונמוכות בהתאם למה שבית הספר ביצע בתחום החינוך הסביבתי.

הגרף משקף את הפעילות הבית ספרית בתחום החינוך הסביבתי שנעשתה לאורך השנה. וממנו אפשר לדעת באילו עקרונות כדאי להתמקד בשנה הבאה.

נבקש מהמורות להעלות קצת דוגמאות של יישום עקרונות משמעותיים שנעשו בתחום החינוך הסביבתי ואח"כ ניגש לעקרונות שמומשו פחות.

נדון ביחד עם המורות :

1. איזה עקרון הכי קל ליישם?
2. אילו עקרונות לדעתם חשובים יותר?
3. על איזה עקרון אסור לוותר בשנה הבאה?

(25 דקות)

נבחר ביחד עם הצוות 2-3 עקרונות (מתוך העקרונות שמומשו פחות) אותם נרצה לפתח בשנה הבאה. נחלק את הצוות ל- 4 קבוצות עבודה (בכל קבוצה כ- 5 מורות), כל קבוצה תקבל תלבי"ס של שכבה מסוימת ועקרון אחד שברצון הצוות לפתח. הקבוצה תצטרך לבדוק היכן העיקרון בא לידי ביטוי בתלבי"ס. במידה והעיקרון לא בא לידי ביטוי בתלבי"ס, נבקש מהמורות להוסיף מתודות בהן יוכל הצוות להשתמש על מנת לממש את העיקרון.

במידה והצוותים סיימו מהר את מלאכתם, ניתן לבקש מהם להוסיף רעיונות נוספים למימוש העיקרון ברמה הבית ספרית. (15 דקות)

נבקש מהצוותים להציג את העקרונות את ביטויים בתלבי"ס תוך קיום דיון עם כל הצוות ומתן אפשרות להעלות רעיונות נוספים.

נסכם את כל הרעיונות בצורה מסודרת על הלוח ונבקש ממורה מסוימת להעתיק/ להקליד את כל הרעיונות על מנת שנזכור ביחד את אופן יישום העקרונות ודרכי הפעולה. (20 דקות)

סיכום:

זהו השלב המסכם את התהליך השנתי ופותח את הצוהר לקראת שנה הבאה. נפזר על הרצפה/ שולחן רשימת היגדים (נספח 3) ונבקש מכל מורה לקחת את ההיגד שאיתו היא מגיעה לשנה הבאה.

נבקש מהמורות להסתכל על ההיגדים. כל מורה תבחר את הדבר הראשון שעולה לה לראש כששואלים אותה אילו תחושות עולות לה ביחס לשנה הבאה בתחום העשייה הסביבתית. נקיים סבב של המורות בו כל אחת תציג את בחירתה (יכול להיות שהסבב יהיה ארוך, אך חשוב לתת לכל מורה את זכות הדיבור).

(30 דקות)

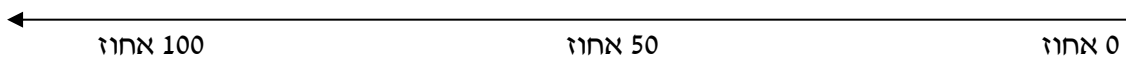
נסכם קטע (נספח 4) המתאר תחילתו של שינוי והעצמת תחושת השליחות וההשפעה שיש למורה. נפרגן על הפעילות שנעשתה השנה ונחזק את הצוות לקראת המשך עבודה בשנים הבאות.

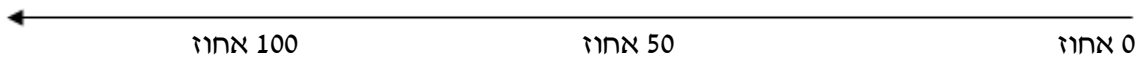
נספח 1: שאלון לבדיקת יישום עקרונות חינוכיים סביבתיים:

קראי את ההתייחסויות הבאות וצייני עד כמה מימשת את העקרונות הבאים במסגרת התהליך החינוכי השנתי:

1. עד כמה הצלחת לשלב את ערכי הקיימות במקצוע/ מקצועות אותן את מלמדת?

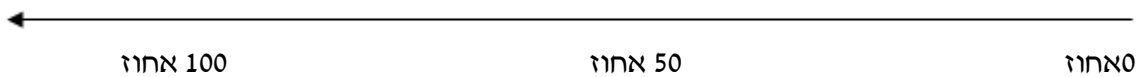
2. באיזו מידה הצלחת ליישם למידה חווייתית (לדוג'- שימוש במתודות לא פורמאליות, למידה חוץ כיתתית)?

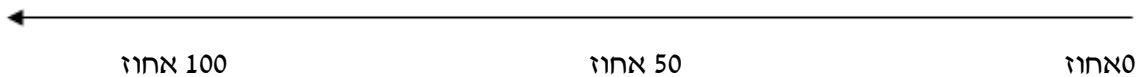
האם תכלי לתאר דוגמה טובה

לכך?

3. עד כמה הצלחת לקדם עשייה סביבתית עם כותך:

4. באיזו מידה קהילת ההורים הייתה שותפה לתהליכים החינוכיים סביבתיים?

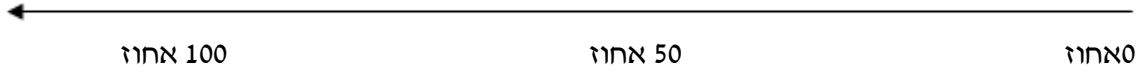

האם תכלי לתת דוגמה

לכך?

5. עד כמה הצלחת לקדם אורח חיים מקיים בכיתתך? (לדוג- אכילה בקופסאות רב פעמיות, הפרדת פסולת, עידוד החיסכון במשאבים וכו')

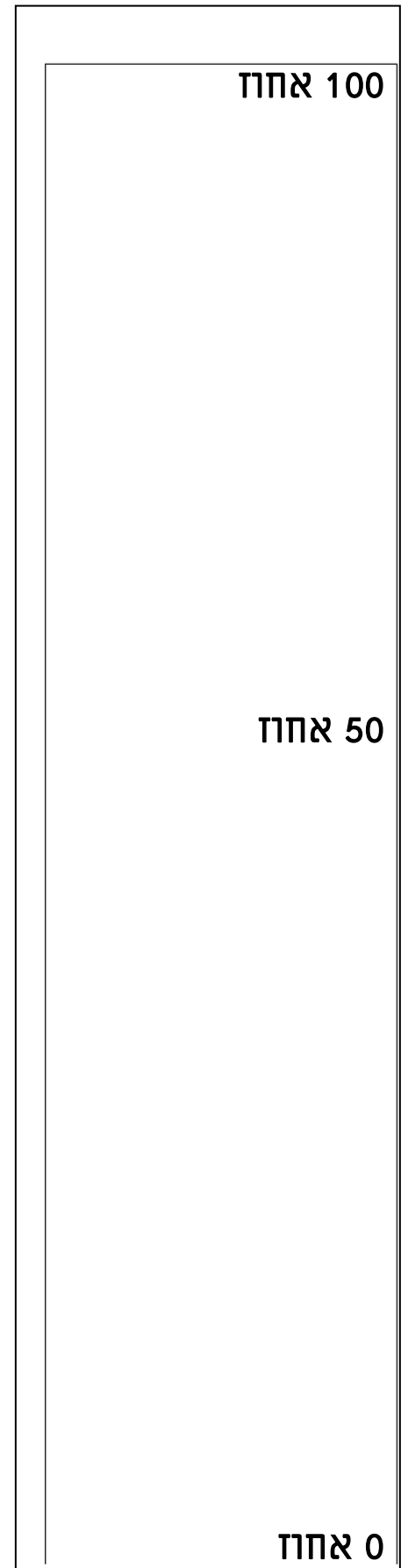
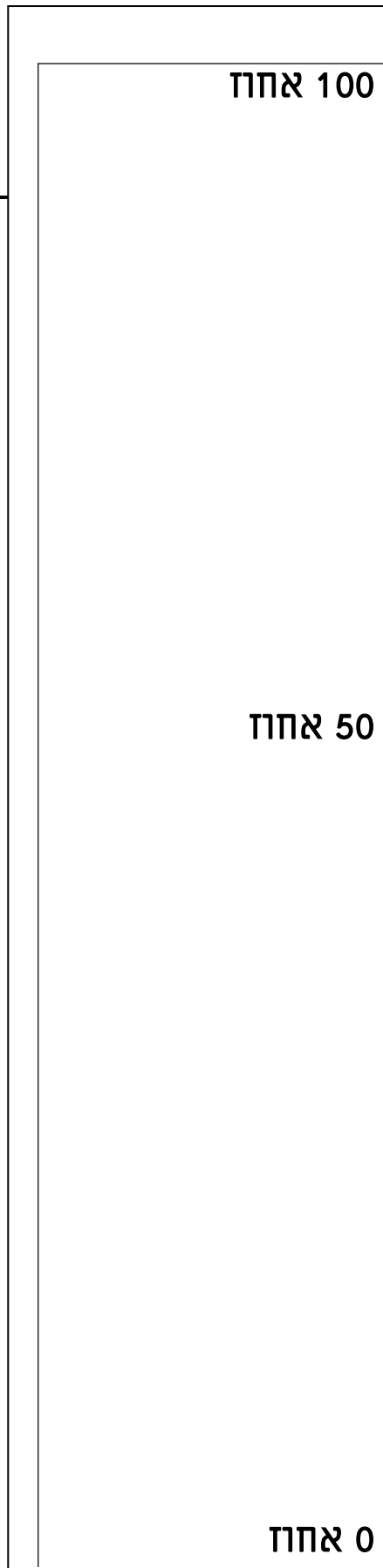
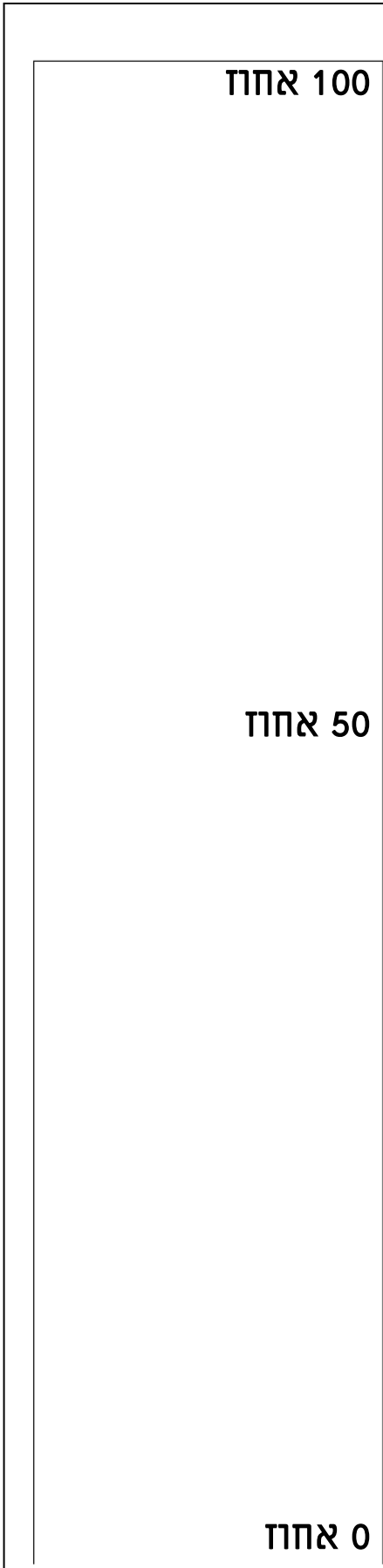
עברי שוב על השאלון ובדקי את התחומים אותם היית רוצה לקדם לקראת שנה הבאה:

נסי לחשוב על רעיונות שונים לקידום התחום/ים אותם ציינת:

מה לדעתך יעזור לך לקדם רעיונות אלה?

גרף אחוזים - נספח 2

מלאת מוטיבציה

מהורהרת

רוצה לקום ולעשות

בתחושה של עוד..

אופטימית

ברצון לשיתוף פעולה

התחדשות

מלאת התפעלות

בתחושת העצמה

נספח 4 - קטע לסיכום

לפני שנים רבות בכפר, חי אדם זקן וחכם מאוד אדם זה היה מסתכל לתוך ידיהם הסגורות של אנשים וידע לומר מה יש להם בתוך היד. באותו כפר היה איש שהתנגד לדרכו רצה להכשיל אותו ולהראות לכל הכפר כי אין הוא חכם מאוד.

אמר האדם בליבו אני אתפוס פרפר ואחזיק אותו בידי ואשאל את האיש החכם מה יש לי ביד? האיש החכם ללא ספק יענה לי כי יש לי ביד פרפר ואז אקשה עליו ואשאל אותו האם הפרפר מת או חי? במידה ויענה כי הפרפר חי אמית אותו בתוך ידי, ואפתח את ידי ואומר לו ראה הפרפר מת.

במידה ויאמר כי הפרפר מת, אפתח את ידי ואראה לו כי הפרפר חי. הגיע האיש אל החכם והפרפר בידו, וכשהגיע תורו פנה אל האיש החכם ושאל אותו:

מה יש לי ביד?

אחז האיש החכם את ידו ואמר לו כי ביד יש לו פרפר, הוסיף האיש לשאול את החכם:

האם הפרפר חי או מת?

הביט האיש החכם בעיניו של האיש ואמר לו: בידך הדבר - אם יחיה או ימות הפרפר נתון בידיך.

שיחרר האיש את הפרפר לחופשי והתנצל בפני האיש החכם.

והנמשל - הצלחת יום השיא והחינוך לקיימות הם ביד המורים - אם

ירתמו למשימה ויקדמוה...

